

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 24.02.1967, sp. zn. 4 Cz 126/66, ECLI:CZ:NS:1967:4.CZ.126.1966.1

Číslo: 58/1967

Právní věta: Kúpna zmluva je dvojstranný právny úkon, ktorý nevyklučuje, aby na jednej alebo i na obidvoch stranách bolo viac účastníkov. Pokiaľ sa však niektorý z účastníkov uzavretia kúpnej zmluvy priamo nezúčastnil, j treba aby bol zastúpený zástupcom.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 24.02.1967

Spisová značka: 4 Cz 126/66

Číslo rozhodnutí: 58

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Smlouva kupní, Smlouvy

Předpisy: 40/1964 Sb. § 133

§ 136

§ 142

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 58/1967 sb. rozh.

Kúpna zmluva je dvojstranný právny úkon, ktorý nevyklučuje, aby na jednej alebo i na obidvoch stranách bolo viac účastníkov. Pokiaľ sa však niektorý z účastníkov uzavretia kúpnej zmluvy priamo nezúčastnil, j treba aby bol zastúpený zástupcom.

(Rozsudok Najvyššieho súdu z 24. 2. 1967, [4 Cz 126/66](#).)

Podľa obsahu žaloby sa účastníci v januári 1962 dohodli, že si spoločne kúpia osobný automobil. Vinkulovali preto u Štátnej sporiteľne v K. pre Mototechnu, n. p., v Prahe, odšt. závod v P., sumu Kčs 21 000,-, na ktorú prispel žalobca sumou Kčs 11 000,- a žalovaný sumou Kčs 10 000,-. Po informácii poskytnutej Mototechnou a po vzájomnej dohode podal objednávku na osobný automobil žalovaný svojím menom a len on bol vedený v poradovníku ako objednávateľ. Keď v r. 1965 mala byť objednávka automobilu realizovaná, oznámil žalovaný žalobcovi, že o kúpu automobilu nemá záujem. Žalobca preto sám zaplatil zostatok kúpnej ceny automobilu v sume Kčs 23 000,-. Z vyinkulovanej sumy Kčs 21 000,- chcel žalobca vrátiť žalovanému jemu patriacich Kčs 10 000,-, aby sa stal výlučným vlastníkom automobilu. Žalovaný však peniaze neprijal s odôvodnením, že chce zostať

spoluvlastníkom.

Žalobca sa preto na súde domáhal výroku, že spoluvlastníctvo k automobilu Škoda 1000 MB ŠPZ TV 11-76 sa zrušuje a že automobil sa prikazuje do výlučného vlastníctva žalobcu s tým, že žalobca vyplatí žalovanému Kčs 10 000,- v hotovosti. Žalovaný so zrušením spoluvlastníctva nesúhlasil.

Okresný súd v Trebišove so sídlom v Sečovciach návrhu vyhovel. Vzal za preukázané, že účastníci sú spoluvlastníkmi predmetného automobilu a že sa o zrušení spoluvlastníctva a o vzájomnom vyporiadaní nemôžu dohodnúť. Na základe týchto zistení dospel k záveru, že sú splnené predpoklady pre vydanie rozhodnutia podľa § 142 obč. zák. Spoluvlastníctvo k automobilu zrušil a automobil prikázal za náhradu žalobcovi. Vychádzal z toho, že spoluvlastnícky podiel žalovaného je menší a že žalobca vzhľadom na svoj mladý vek automobil viac využije.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej generálnym prokurátorom, že rozsudkom okresného súdu bol porušený zákon a toto rozhodnutie zrušil.

Z odôvodnenia:

Okresný súd zrušil spoluvlastníctvo účastníkov k automobilu bez toho, aby si spoľahlivým spôsobom vyriešil základnú otázku, či spoluvlastníctvo účastníkov k automobilu vôbec vzniklo.

Podľa § 133 obč. zák. je možné osobné vlastníctvo k veci nadobudnúť len spôsobmi v tomto ustanovení uvedenými. V danom prípade mohol žalobca nadobudnúť spoluvlastnícky podiel k automobilu len tým spôsobom, že by ho bol kúpil od Mototechny spoločne so žalovaným, keď netvrdil, že by bol spoluvlastnícky podiel nadobudol až po kúpe automobilu.

V spise však nie sú žiadne spoľahlivé podklady pre záver, že by bol žalobca účastníkom kúpnej zmluvy, na základe ktorej bol automobil od Mototechny kúpený. Tvrdenie účastníkov, že sa dohodli na spoločnej kúpe automobilu a že obidvaja prispeli na kúpnu cenu a skutočnosť, že žalovaný uznal existenciu spoluvlastníckeho pomeru, nemohli totiž bez zistenia ďalších rozhodných okolností slúžiť okresnému súdu za spoľahlivý dôkaz o tom, že žalobca nadobudol spoluvlastníctvo k automobilu na základe kúpnej zmluvy uzavretej s Mototechnou. To platí tým viac, že podľa prednesov účastníkov znela objednávka na meno žalovaného, že v poradovníku uchádzačov o automobily bol zapísaný len žalovaný, a že len žalovaný je v technickom preukaze automobilu označený ako jeho vlastník.

Za takéhoto stavu veci bolo povinnosťou súdu zistiť, či kúpnu zmluvu s Mototechnou uzavrel vedľa žalovaného aj žalobca a či sa v dôsledku toho stal spoluvlastníkom automobilu.

Nemožno tiež prehliadnúť, že kúpna zmluva je dvojstranný právny úkon, ktorý nevylučuje, aby na jednej alebo i na oboch stranách bolo viac účastníkov. Pokiaľ sa však niektorý z účastníkov uzavretia kúpnej zmluvy priamo nezúčastnil, je treba aby bol zastúpený zástupcom. (Viz smernice Mototechny č. S 26/64, ktoré od 1. 4. 1964 platia v znení vykonaných úprav, najmä bod 16 ods. 161 a body 54 a 55.)

Pretože súd uvedenú základnú otázku náležite neobjasnil, jeho záver o vzniku spoluvlastníckeho pomeru medzi účastníkmi sa opiera o nedostatočne zistený skutkový stav. Rozhodnutím okresného súdu bol porušený zákon v ustanoveniach § 2, § 6, § 100, § 120 ods. 1 a § 153 ods. 1 o. s. p. vo vzťahu k § 133, § 136 ods. 1, § 142 o. z.